

NARODNI GOSPODAR

GLASILO ZADRUŽNE ZVEZE.

Člani „Zadružne zveze“ dobivajo list brezplačno.

Cena listu za nečlane po štiri krome na leto; za pol leta dve kromi; za četrto leta eno kromo; za člane zvezinih zadrug po tri krome na leto. Posamezne številke 20 vin.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca. — Rokopisi se ne vračajo. — Cene inseratom po 20 h od enostopne petit-vrste, za večkratno insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 216

V Ljubljani, 10. februarja 1905.

C. Kr. poštne hran. št. 864.846
Kr. ogrske „ „ „ 15.648

Vsebina: Zadruga: Naše denarne zadruge in „Union“. Ivan Kač. Denarni promet in bilance. Denarni promet. Občni zbori. Gospodarsko berilo: Spremembe v belem vinu pri pretakanju in prevažanju. Trebljenje sadnega drevja po zimi. Misli o varčnosti. Ljudske visoke šole na Danskem. Dr. Körber in gospodarstvo. Osoljena voda na opekline. Prezimovanje zelenih rastlin. Drevesno gobo, kako jo zatirati. Vprašanja in odgovori. Razglas. Inserati.

ZADRUGA.

Naše denarne zadruge in „Union“.

Dr. Gregorič je v 1. št. „Gospodarja“ povabil naše denarne zavode, naj se udeležijo podjetja „Union“ s svojimi rezervnimi zakladi. Treba je določnega odgovora, ali je za razvoj domačih hranilnic potrebno in koristno, da se udeleže nameravane akcije, s katero se hoče v prvi vrsti povzdigniti industrijo domovine.

Na prvi pogled se zdi, da to ne spada v naše namene in naš delokrog. Naše hranilnice so bile ustanovljene za deželo, kjer so zbrale domači denar, zatrle oderuštvo ter dale ljudstvu ono samostojnost, ki je potrebna za razvoj gospodarstva. Kot izraz narodove gospodarske moči imajo dolžnost pospeševati in podpirati po zadružni organizaciji tehnično izpopolnenje proizvodnje. Ko bi imeli in rabili vse pripomočke, kakor jih drugod rabijo za umno kmetijstvo, bi naši ljudje lahko saj tretjino več dobili za svoje izdelke. Naše mladenčice in moške bi bilo treba pošiljati v tuje kraje, v Švico, Češko ali Nemško, da sami vidijo, kako se mora gospodariti. Taka dejanska šola bi več izdala kot mnogo dobrih navodil, katere berejo pa jih navadno ne spolnujejo. Vse te gospodarske naloge čakajo pri nas še rešitve, katere bodo morale vdejevati občine in hranilnice.

Dolžnost, povzdigniti našo domačo industrijo zdeva najpred naše trgovce in izobražence. V primeri z njimi smo pravi berači. Žali Bog je resnično, kar omenja dr. Gregorič: Trkal sem pri imovitih zavodih in osebah brez ozira na politično stranko, toda zamanj. Pri nas manjka sploh razumevanja za velika gospodarska podjetja, kar najboljšo spričuje lesna trgovina

in vse panoge kupčije. Tujci se bogatijo, mi jim tlačimo. — Ali se naj mi lotimo lepe ideje z našimi hranilnicami, ki so zbrale v zadnjih letih milijone raztresenega narodnega premoženja ter s tem postale gospodarski faktor prve vrste?

Res je, kar pravi pisatelj, da moramo ustanoviti svojo narodno gospodarsko industrijo, če si hočemo gmotno pomagati.

Le večje hranilnice imajo izven dežele naloženega 33 milj. narodnega kapitala; vse hranilnice dežele gotovo 50 milj. Ta denar, naložen v tujih denarnih zavodih, je večinoma investiran v industrijskih podjetjih, po katerih imajo podjetniki velik dobiček, domači delavci zaslužek in kmetovalci najboljše odjemalce, ki so v stanu dobro plačati. Prejemamo pač male obresti od naloženega denarja, dežela ostane revna in zapuščena, domači delavci nimajo zaslužka in grede sreče iskat v Porenje ali Ameriko, in še ti, ki so doma, so navadno slabo plačani. Na Nemškem imajo delavci še enkrat bolje plačo, živina in mlečni izdelki so za tretjino dražji kot pri nas; industrijski, posebno železni, pa veliko ceneji. Mi sami dajemo tujcem moč, da nas nadvladujejo in izkoriščajo. Ali ni žalostno, da pri veliki množini lesa nimamo niti ene večje tovarne za žveplenke? Švica ima do 300 milj. frankov investiranih v podjetjih za promet tujcev, ki donašajo lepe obresti in veliko zaslužka. Naša Gorenjska je po mnenju vseh očividcev saj taka, če ne lepša, kakor Švica, pa nimamo ničesar, da bi to izrabili. Imamo vodne sile, katere si ogledujejo tujci, mi pa čakamo, da nas vsužnijo.

Domači denar naj se torej naloži v zanesljivih

denarnih podjetjih, potem bomo imeli najboljše odjemalce gospodarskih, posebno kmetijskih pridelkov. Doslej smo imeli vse upanje na Trst in Primorje. Res je to za nas najboljši trg, ki po naravni legi spada v naš delokrog, katerega še veliko premalo poznamo in izrabljamo. Vendar nam ne bo mogel Trst vsega prevzeti, če se gospodarstvo povzdigne do one stopinje, na kateri bi moralo biti. Skrbeti moramo, da bodo tudi doma boljši konsumentje. Ko se je pred 10 leti na Nemškem povzdignilo umno proizvodnjanje, so se mnogi bali, da kmalo ne bodo mogli prodajati svojih mlečnih izdelkov. Toda trikrat bolj kot proizvodnjanje se je povzdignila poraba, da se mora zaradi vedno napredujoče industrije vedno več uvažati. Z razvojem industrije in po prometu tujcev bomo imeli doma zanesljive odjemalce, da ne bomo nikdar v zadregi kam in kako bomo prodali. Če se pa izdelki dobro prodajo in imajo ljudje sredstva, da si nabavijo nove pripomočke, jim bo to neposredna spodbuda, da izboljšajo gospodarstvo in pridelovanje. To bi bilo ob enem z povzdigo industrije najboljši navod tehnično povzdigniti gospodarstvo. Kakor omenjeno, bi bila taka podjetja narodu v korist, ker bi imeli zaslužek doma. Zdaj gredo na tuje, pozabijo svoj materni jezik, mi pa gremo vedno nazaj.

Začetkom imenovane gospodarske naloge bo posameznim hranilnicam težko izvesti, ker so same zato za enkrat še preslabe in mnoge pri vsi dobri volji ne vedo kako in kaj. Mnogi se bojijo rizike pri tako velikih podjetjih. Zgubiti dosti ne moremo. Če prospeva po celem svetu realna industrija, ki jo vodijo ruzumni možje, zakaj bi le pri nas morala propasti. „Kdor ne vaga je brez blaga“.

Ali moremo vtrpeti vsako leto vsoto 500 K iz rezervnega zaklada? Ničesar nismo imeli, ko smo osnovali zadrage, razun dobre volje delati in narodu pomagati. Zdaj smo na trdnih nogah. Če se previdno postopa, je izguba izključena. Saj bo tudi ta denar donašal velike obresti.

Ali je pa ravno „Union“ sposoben za tako podjetje?

Kolikor poznam može in njih namene, moremo z mirnim srcem izjaviti, da gotovo. Bodimo veseli, da imamo može, ki imajo zmožnost in voljo resnično delati za narod. Ko bi to zanemarili, bi se nam moglo po pravici očitati, da je veliki trenutek, ko se je naš narod socialno in gospodarsko probujal, ko mu je nova železnica odprla novo pot v svetovni promet, našel malo ljudi, ki niso razumeli svoje naloge.

Če se pa vdeležimo, zahtevamo ob enem, da se osnujejo taka podjetja, ki bodo v zvezi z gospodarstvom in se tudi pri vodstvu vpoštevata naša zadruga organizacija.

Srednja vas, 28. januarja 1905.

Anton Oblak.

Ivan Kač.

Dne 11. decembra 1904 umrl je v Žalcu na Štajerskem Ivan Kač v 51. letu svoje starosti.

V zgodovini slovenskega zadružništva priporil si je Ivan Kač svoje mesto.

Rodil se je v celjski okolici; za poklic si je izbral kmetijstvo in je z izbornim vspehom dovršil kmetijsko šolo v Grottenhofu pri Gradcu.

Na kmetijski šoli nabrane nauke je praktično porabljal kot oskrbnik velikih gospodarstev; kot oskrbnika graščine Zalog ga je zadela velika nesreča, ker mu je neki kmetijski stroj odtrgal desno roko, kar ga je seveda zelo oviralo v službovanju.

Prevzel je na to službo občinskega tajnika v Žalcu in tudi tajništvo drugih občin je izvrševal.

Kot strokovnjak kmetijstva bil je zmirom prijatelj kmetijstva.

In ko je začel trkati na naša vrata zadružni duh, je bil Ivan Kač pripravljen za zadružno delo.

Hodil je od kraja do kraja — po slov. Štajerskem in Koroškem — povsod navduševal kmetovalce za zadružništvo, razlagal zadružne nauke in snoval kmetijske zadrage.

Spisal je tudi kratek navod za poslovanje kmetijskih zadrug.

Kdor je zasledoval njegovo zadružno delovanje, je moral upati, da izpelje rajni Ivan Kač popolno zadružno organizacijo na Slov. Štajerskem.

A bil je sam s svojim idejalnim navdušenjem za zadružno stvar; za kmetijske zadrage se ni hotel nihče brigati in mu pomagati, — vsem se je zdelo, da je zadružno delo izvršeno, če se ima precej velikih posojilnic — drugih zadrug pa ni treba, — saj bi dale le mnogo novega dela . . .

Ustavil je toraj Ivan Kač svoje delovanje za zadružništvo — a zadrage, koje je ustanovil, ostale so prepuščene same sebi in ali niti niso pričele s poslovanjem — ali pa so isto kmalu ustavile — in zaspale, kar je spolnitvi zadružne organizacije na Spodnjem Štajerskem jako škodilo, jo otežilo in tudi zelo zavleklo.

In to ostane v zgodovini slovenskega zadružništva spojeno z imenom Ivan Kač, — ker je bil sam s svojim idejalnim navdušenjem za zadružno stvar.

Denarni promet.

Baderna, družt. za šted. i. zajm. — 2000 (24. 1.) — 4000 (31. 1.)
 Blagovica, hran. in pos. + 2400 (25. 1.)
 Bled za blejski kot, hran. in pos. + 5000 (2. 2.)
 Bloke, hran. in pos. — 1000 (24. 1.) — 3000 (4. 2.)
 Boh. Bistrica, hran. in pos. + 2000 (21. 1.) + 1000 (30. 1.)
 + 5250 (2. 2.) + 2170 (4. 2.) + 1800 (5. 2.)
 Borovnica, hran. in pos. + 1000 (27. 1.) + 1200 (30. 1.) + 1300
 (31. 1.) + 1800 (3. 2.)
 Bovec, mleč. zadruga + 182 (23. 1.)
 Buzet, družtvo za šted. i. zajm. — 4000 (23. 1.) — 3000 (1. 2.)

Cerklje, hran. in pos. +2000 (22. 1.) +6000 (29. 1.)
 Cerknica, hran. in pos. —10000 (4. 2.)
 Col, hran. in pos. —800 (19. 1.)
 Česnjica, hran. in pos. —2000 (27. 1.) —2000 (3. 2.)
 Črmošnice, hran. in pos. —600 (25. 1.) +900 (5. 2.)
 Črni vrh, hran. in pos. —2500 (20. 1.) —2000 (28. 1.)
 D. M. v Polji, hran. in pos. +100 (26. 1.)
 Dobropolje, pos. +4000 (28. 1.) +3000 (3. 2.) +3000 (4. 2.)
 Dubrovnik, dr. za šted. +437 70 (22. 1.) +4562 30 (24. 1.)
 +3500 (26. 1.)
 Dobrunje, hran. in pos. —800 (4. 2.)
 Domžale, hran. in pos. +2000 (4. 2.)
 Draga, hran. in pos. —1000 (23. 1.) +300 (23. 1.)
 Gojzd, hran. in pos. +500 (21. 1.)
 Gorica, centralna posojilnica +20000 (22. 1.)
 Gorje, hran. in pos. +3000 (28. 1.) +4000 (4. 2.)
 Horjul, hran. in pos. +2000 (22. 1.)
 Hrenovice, hran. in pos. +1419 88 (28. 1.)
 Idrija, ljudska hran. in pos. +2500 (29. 1.)
 Ig, hran. in pos. +2500 (23. 1.) +1500 (29. 1.)
 Izlake, hran. in pos. +9000 (29. 1.)
 Jesenice, hran. in pos. +1500 (28. 1.) +2000 (4. 2.) +1000
 (4. 2.)
 Kamnik, hran. in pos. +19 30 (22. 1.) +10000 (30. 1.)
 Kandija, hran. in pos. —3000 (3. 2.)
 Knežak, hran. in pos. +3400 (31. 1.)
 Komenda, hran. in pos. +1000 (21. 1.) +2870 (4. 2.)
 Košana, pos. +1000 (26. 1.) +1000 (28. 1.)
 Kranjska gora, pos. +3000 (28. 1.)
 Križevci, pos. +13 10 (27. 1.) +6000 (3. 2.)
 Krka, hran. in pos. —1000 (23. 1.)
 Kropa: +129 36 (21. 1.) +119 67 (22. 1.) +19 80 (22. 1.)
 +22 39 (26. 1.) +185 75 (28. 1.) +102 23 (29. 1.)
 +1161 82 (30. 1.) —3000 (31. 1.) +351 92 (2. 2.)
 +114 50 (2. 2.) +1066 (3. 2.)
 Laško, hran. in pos. —2000 (20. 1.) +11118 65 (31. 1.)
 Leskovec, hran. in pos. +1000 (26. 1.) +500 (30. 1.) +500
 (31. 1.)
 Ljubno, hran. in pos. +30000 (31. 1.)
 Loškipotok na Taboru, hran. in pos. +1000 (21. 1.) +1500
 (28. 1.) +1000 (5. 2.)
 Makole, km. zad., +1 80 (24. 1.)
 Marenberg, pos. +1000 (24. 1.)
 Metlika, kmet. društvo +3 08 (22. 1.)
 Mokronog, okr. pos. +3000 (31. 1.) —500 (4. 2.)
 Mošnje, hran. in pos. —1000 (1. 2.)
 Planina, hran. in pos. +700 (23. 1.)
 Planina, mleč. zadr. +12 30 (22. 1.) +1 88 (30. 1.)
 Polhov Gradec, hran. in pos. +1100 (22. 1.) +4000 (25. 1.)
 —2000 (28. 1.)
 Predvdor, hran. in pos. +954 (30. 1.)
 Pulj, istrska pos. —20000 (23. 1.)
 Preska, hran. in pos. +470 (26. 1.)
 Radeče, okr. pos. +3000 (2. 2.) +2000 (4. 2.)
 Ribnica, hran. in pos. +25000 (31. 1.) —12000 (26. 1.)
 —10000 (27. 1.) —6000 (3. 2.)
 Roč, dr. za šted. i. zajm. +210 (26. 1.)
 Rob, hran. in pos. +3000 (21. 1.) +4000 (2. 2.)
 Rova, " " +1800 (26. 1.) —1180 (30. 1.)
 Rovte, hran. in pos. +2000 (29. 1.) +5000 (5. 2.)
 Selce, hran. in pos. +3500 (21. 1.) +3000 (30. 1.) —3500
 (3. 2.)
 Semič, hran. in pos. —1000 (20. 1.) +6000 (23. 1.)
 Senožeče, hran. in pos. +500 (23. 1.) —800 (27. 1.)

Sevnica, pos. —6000 (20. 1.) —10000 (28. 1.)
 Smlednik, " " +1097 (21. 1.) +382 (4. 2.)
 Sodražica, kmet. dr. +129 (5. 2.)
 Sorica, hran. in pos. +1100 (21. 1.) —2000 (21. 1.) +950
 (28. 1.)
 Srednjavas, hran. in pos. +1500 (22. 1.) +3000 (28. 1.)
 +1500 (7. 2.)
 Starigrad, dr. za šted. i. zajm., +3000 (2. 2.)
 Struge, hran. in pos. +2000 (30. 1.)
 Sv. Križ pri Litiji, hran. in pos. +1000 (28. 1.)
 Sv. Jurij ob j. ž., hr. in p. —2000 (20. 1.) +2500 (31. 1.)
 Sv. Jurij pod Kumom, hran. in pos. +1600 (4. 2.)
 Sv. Jurij pri Kranju, " " +2000 (4. 2.)
 Sv. Kunigunda, hran. in pos. —2120 (11. 1.)
 Šebrelje, pos. +1226 98 (29. 1.) +8500 (2. 2.)
 Škofjaloka, lj. hran. in pos. +1000 (26. 1.) +2000 (3. 2.)
 Šmarje, hran. in pos. —3000 (24. 1.)
 Šturije, hran. in pos. +720 92 (4. 2.)
 Št. Jernej, slov. pos. +1500 (26. 1.)
 Št. Peter, hran. in pos. —1350 (19. 1.) —2000 (23. 1.)
 +1300 (28. 1.) —2500 (30. 1.)
 Št. Rupert, +1500 (28. 1.)
 Tomaj, hran. in pos. +2000 (27. 1.) —2000 (1. 2.)
 Tomišelj, hran. in pos. —3000 (3. 2.)
 Toplice, " " +700 (28. 1.) +1260 (2. 2.) +800
 (4. 2.)
 Trebelno, " " —1400 (27. 1.) —1600 (31. 1.)
 Tržič, hran. in pos. —2000 (19. 1.)
 Tržišče, hran. in pos. +2000 (22. 1.)
 Tunice, hran. in pos. —1500 (25. 1.) —1600 (31. 1.)
 Vipava, hran. in pos. —6000 (31. 1.)
 Višnagora, hran. in pos. +2000 (26. 1.) +1000 (28. 1.) +1000
 +2000 (2. 2.) +1000 (4. 2.)
 Vrhnika, hran. in pos. +2000 (24. 1.) +3000 (4. 2.)
 Zagradec, hran. in pos. —800 (27. 1.) +2000 (28. 1.)
 Zatičina, " " +1800 (5. 2.)
 Zg. Besnica, hran. in pos. +800 (27. 1.)
 Zg. Tuhinj, " " +2000 (21. 1.) +4000 (4. 2.)
 Žiri, " " +3000 (23. 1.) +7000 (28. 1.)
 Žužemberk, hranil. in posojil. +1500 (21. 1.) —3000 (28. 1.)

Vabilo

na

IX. REDNI OBČNI ZBOR

„Hranilnice in posojilnice v Stari Loki,

registr. zadruge z neomejeno zavezo“,

ki se bo vršil v nedeljo dne 19. svečana 1905 ob 3. uri
popoldne v kaplaniji.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1904.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Ako bi ob določeni uri zbor ne bil sklepčen, vrši se pol ure pozneje drugi, ki sklepa ne glede na število udeležencev.

V Stari Loki, dne 1. februarja 1905.

Načelstvo.

VABILO

na

V. redni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Semiču,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,
kateri se bode vršil dne 19. svečana 1905 ob 3. uri
popoldne v prostorih posojilničnih.

Dnevni red:

1. Poročila načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računov za leto 1904.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

Vabilo

na

OBČNI ZBOR

konsumnega društva v Cirknici,

registr. zadruga z omejeno zavezo,

kateri se bode vršil dne 19. svečana 1905 ob 1/2 4. uri po-
poludne v prostorih hranilnice in posojilnice v Cirknici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1904.
3. Sklepanje o razdružbi zadruge.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

Opomba: Ako občni zbor ob 1/2 4. uri ne bode sklepčen,
se bode vršil ob 4. uri na istem mestu in z istim dnevnim
redom drug občni zbor, kateri bo pravnoveljavno brezpo-
gojno sklepal.

K obilni vdeležbi vljudno vabi odbor.

VABILO

na

II. REDNI OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice v Škofji Loki,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo,

ki se bo vršil v nedeljo dne 26. svečana 1905 ob polu 4. uri
popoludne v hranilničnih prostorih.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za l. 1904.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Poročilo o izvršeni reviziji.
7. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi odbor.

VABILO

na

redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Zgornji Besnici“

registrirane zadruge z neomejeno zavezo“,

ki se bo vršil v nedeljo, dne 26. februarja 1905 ob 3. uri
popoludne v župnišču.

Vspored:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1904.
5. Volitev načelstva.
6. Volitev nadzorstva.
7. Poročilo o izvršeni reviziji.
8. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

k

OBČNEMU ZBORU

„Hranilnice in posojilnice v Preski

registrirane zadruge z neomejeno zavezo“,

kateri bode v nedeljo dne 19. svečana 1905 ob 3. uri
popoludne v župnišču.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1904.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

Načelstvo.

VABILO

na

VII. redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Šturiji,

registrirane zadruge z neomejeno zavezo“,

kateri bo v nedeljo dne 26. februarja 1905 ob 3. uri
popoludne v dvorani „katoliško-izobraževalnega društva“.

Dnevni red:

1. Poročili načelnika in rač. pregledovalca.
2. Potrjenje računa za l. 1904.
3. Volitev odbora, računskega pregledovalca in njega namestnika.
4. Slučajnosti.

V Šturiji, dne 24. januarja 1905.

Odbor.

Denarni prometi in bilance.

Hranilnica in posojilnica na Blokah,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za deseto upravno leto 1904.

Člani: začetkom leta 1904. 294, v upravnem letu pristopilo 14, odpadlo 5, koncem leta 1904. 303.

Deleži: začetkom leta 1904. 294, v upravnem letu prirastlo 14, izplačano 5, koncem leta 1904. 303; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 334.617-89.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	28	—	Deleži	10	—	Posojila	162 964	46	Deleži	606	—
Hranilne vloge s kapitalizov. obresti .	62 128	99	Vzdig. hran. vloge .	86 704	85	Tek. račun s zvezo .	28 734	65	Hran. vloge s kapitaliz. obrestni .	190 657	88
Vrnjena posojila .	26 994	67	Dana posojila . . .	42 079	63	Inventar premični .	475	51	Predpl. obrest. pos.	89	13
Tekoči račun s zvezo	65 565	42	Tek. račun s zvezo .	26 597	64	Zaostale obresti pos.	1 168	67	Rez zak. z obresti .	4 607	57
Obresti tek. računa	1 594	77	Inventar premični .	559	42	Vrednost kolekov .	4	89	Čisti dobiček . . .	1 047	19
Plače obr. od pos. .	10 918	93	Obr. hran. vlog izpl.	636	29	Delež pri Zad. zv. .	1 000	—			
Upr. in urad. prisp.	222	01	Obr. hran. vlog kap.	7 766	86	Ljud. pos.	4	—			
Gotovina začel. leta	933	95	Obr. pos. povrnjene	248	33	Vadij pri c. kr. okr.	500	—			
			Upr. in urad. stroški	1 292	62	sodniji v Ložu . .	2 155	59			
			Rent. dav. in nep. pri.	135	51						
			Vadij za dražbo zem.	500	—						
			Gotov. 31. dec. 1904	2 155	59						
	168 386	74		168 386	74					197 007	77

Hranilnica in posojilnica v Bohinjski Bistrici,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za prvo upravno leto 1904.

Člani: začetkom leta 1904. 0, v upravnem letu pristopilo 53, odpadlo 0, koncem leta 1904. 53.

Deleži: začetkom leta 1904. 0, v upravnem letu prirastlo 53, izplačano 0, koncem leta 1904. 53; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 772 326-38.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	106	—	Vzdignj. hran. vloge	39 814	98	Posojila	41 781	03	Deleži	106	—
Hranilne vloge s kapitalizov. obresti .	333 716	10	Dana posojila . . .	45 021	03	Tekoči račun s zvezo	253 155	65	Hranilne vloge s kapitaliz. obrestni .	293 901	12
Vrnjena posojila .	3 240	—	Tekoči račun s zvezo	284 759	28	Inventar premični .	263	02	Tekoči račun s zvezo	460	26
Tekoči račun s zvezo	37 859	76	Inventar premični .	292	24	Delež pri Zadr. zvezi	200	—	Čisti dobiček . . .	1 079	06
Obr. tekočega računa	6 256	13	Obr. hr. vlog izplač.	563	12	Prehodni	10	—			
Plačane obr. od pos.	1 318	77	Obr. hran. vlog kap.	5 472	08	Gotov. 31. dec 1904	136	74			
Upr. in uradni prisp.	214	44	Obr. tekočega računa	6 256	13						
Pristopnine	25	—	Upr. in uradni stroški	210	60						
Prehodni	3 495	36	Del Zad. zv. v Ljublj.	200	—						
			Prehodni	3 505	36						
			Gotov. konec l. 1904	136	74						
	386 231	56		386 231	56					295 546	44

Hranilnica in posojilnica v Cerknici,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za deseto upravno leto 1904.

Člani: začetkom leta 1904 543, v upravnem letu pristopilo 39, odpadlo 58, koncem leta 1904. 524.

Deleži: začetkom leta 1904. 543, v upravnem letu prirastlo 39, izplačano 58, koncem leta 1904. 524; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 645.888-50.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Deleži	78	—	Deleži	116	—	Posojila	256 582	73	Deleži	1 052	—
Hranilne vloge s kapitalizov. obresti .	245 512	50	Vzdig. hranilne vloge	170 595	65	Tekoči račun s zvezo	138 614	65	Hranilne vloge s kapitalizov. obresti .	467 998	70
Vrnjena posojila .	36 533	—	Dana posojila . . .	38 995	—	Inventar premični .	957	11	Predplač. obr. posojil	876	72
Tekoči račun s zvezo	14 041	12	Tekoči račun s zvezo	85 772	10	Inventar nepremični	57 347	37	Rezervni zaklad . .	7 043	42
Inventar nepremični	41	80	Inventar premični .	389	90	V c. kr. poštni hran.	102	98	Čisti dobiček . . .	365	15
Obresti tek. računa	4 772	10	Inventar nepremični	1 411	08	Terjatev na najem	1 000	—			
Plač obresti od pos.	11 762	28	Obr. hran. vlog izpl.	1 327	57	Delež pri Zadr. zvezi	1 000	—			
Upr. in uradni prisp.	174	82	Obr. hran. vlog kap.	16 843	34	Kons. društ. . . .	250	—			
Pristopnine	23	40	Obr. pos. povrnjene	181	28	del. društvu . . .	250	—			
Najemnina	3 375	—	Upr. in urad. stroški	472	78	"Union"	2 000	—			
Gotovina začel. leta	10 145	51	Rentni davek in neposredne pristojb.	323	27	Prehodni	1 000	—			
			Delnice "Union" . .	2 000	—	Gotov. 31. dec. 1904	7 032	56			
			Prehodni	1 000	—						
			Gotov. 31. dec. 1904	7 032	56						
	326 460	53		326 460	53					477 335	99

Posojilnica na Frankolovem,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za šesto upravno leto 1904.

Člani: stanje začetkom leta 144, v upravnem letu prirastlo 20, odpadlo 7, koncem leta 157.

Deleži: začetkom l. 1904 145, v upravnem letu prirastlo 20, odpadlo 7, koncem l. 158, odpovedano: 4.

Denarni promet: K 125.011-18.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h
Deleži	72	—	Deleži	14	—
Hran. vloge s kapit. obrestmi	15.347	02	Vzdig. hr. vloge	12.756	86
Vrnjena posojila	28.687	20	Dana posojila	35.370	40
Tekoči račun z zvezo	8.295	70	Tekoči račun z zvezo	4.068	—
Plač. obr. od posojil	4.194	02	Inventar premični	3	20
Upravni in uradni prispevki	338	93	Obresti hran. vlog izplačane	36	64
Pristopnine	20	—	Obr. hran. vlog kapitalizovane	462	90
Poštna hranilnica	5.396	57	Obresti tek. računa	3.395	70
Obresti poštne hran.	2	09	Obr. pos. povrnjene	46	08
Gotov. začetkom leta	659	81	Upr. in urad. stroški	395	73
			Rentni davek in neposred. pristojbine	33	03
			Poštna hranilnica	5.370	60
			Tiskovine	44	70
			Gotov. 31. dec. 1904	1.015	50
	63.013	34		63.013	34

Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Posojila	83.199	66	Deleži	420	—
Inventar premični	218	51	Hranilne vloge s kapitalizov. obrestmi	12.651	46
Zaostale obr. posojil	561	06	Tekoči račun z zvezo	69.677	22
Vrednost tiskovin	131	06	Predplač. obr. posojil	612	45
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000	—	Rezervni zaklad	2.248	39
Delež pri Ljudskopos.	4	—	Čisti dobiček	646	36
Poštna hranilnica	126	09			
Gotov. 31. dec. 1904	1.015	50			
	86.255	88		86.255	88

Hranilnica in posojilnica v Loškem potoku,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za drugo upravno leto 1903.

Člani: stanje začetkom leta 42, v upravnem letu prirastlo 37, odpadlo 0, stanje koncem leta 79.

Deleži: začetkom l. 1904 42, v upravnem letu prirastlo 37, odpadlo 0, koncem l. 1904 79, odpovedano: 0.

Denarni promet: K 149.388-10.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h
Deleži	74	—	Vzdig. hran. vloge	16.995	79
Hran. vloge s kapit. obrestmi	48.083	64	Dana posojila	34.280	—
Vrnjena posojila	4.520	—	Tekoči račun z zvezo	20.032	91
Tekoči račun z zvezo	18.915	42	Inventar premični	319	38
Obr. tekoč. računa	732	91	Obres. i hran. vlog izplačane	157	61
Plač. obr. od posojil	2.407	35	Obr. hran. vlog kapitalizovane	2.539	64
Upravni in uradni prispevki	135	10	Obr. pos. povrnjene	12	33
Pristopnine	37	—	Upravni in uradni stroški	87	40
Gotov. začetkom leta	47	42	Rentni davek in neposred. pristojbine	10	20
			Gotov. 31. dec. 1903	517	58
	74.952	84		74.952	84

Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Posojila	63.118	—	Deleži	158	—
Tekoči račun z zvezo	12.457	12	Hranilne vloge s kapitalizov. obrestmi	76.697	19
Inventar premični	414	17	Predpl. obr. posojil	59	96
Zaostale obr. posojil	112	92	Rezervni zaklad	174	88
Delež pri „Zadružni zvezi“	1.000	—	Čisti dobiček	529	76
Got. koncem l. 1904	517	58			
	77.619	79		77.619	79

Posojilnica v Sevnici,

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom, za 22. upravno leto 1904.

Člani: stanje začetkom leta 1724, v upravnem letu pristopilo 205, izstopilo 102, stanje koncem leta 1827 z vplačanimi deleži v znesku K 4.289-66.

Denarni promet: K 447.759-39.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h
Vrnjena posojila	47.552	—	Posojila	92.366	—
Prejete hran. vloge	130.318	08	Vzdignene vloge	49.830	50
Prejete obr. posojil	19.480	94	Izplač. obresti vlog	262	25
Deleži	410	—	Vrnjena izposojila	67.859	10
Vstopnine	410	—	Plač. obr. izposojil	1.662	11
Prejeta izposojila	23.000	—	Prehodni zneski	8.340	—
Prehodni zneski	1.700	—	Izplačani deleži	224	10
Prejete obresti na loženega denarja	300	—	Upravni stroški	2.118	94
Upravni doneski	1.482	50	Za dobrodel. namene	60	—
Got. koncem l. 1903	484	89	Davki	382	87
	225.138	41	Got. koncem l. 1904	2.032	54
				225.138	41

Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Posojila	379.078	46	Deleži	4.289	66
Zaostale obr. posojil	10.693	24	Vloge s kapitalizov. obrestmi	375.465	95
Naložen denar zaost. obrestmi	6.811	80	Za l. 1905 predplač. obresti posojil	873	91
Inventar	100	—	Izposojila z obrestmi	7.708	90
Prehodni znesek	6.640	—	Rezerva i 1903 in pristopnine	15.344	93
Obresti	140	—	Čisti dobiček	1.812	69
Got. koncem l. 1904	2.032	54			
	405.496	04		405.496	04

Hranilnica in posojilnica v Strugah,

registrovana zadruga v neomejeno zavezo, za četrto upravno leto 1904.

Člani: začetkom l. 1904. 47, v upravnem letu pristopilo 9, odpadel 1, koncem l. 1904. 47.

Deleži: začetkom l. 1904. 39, v upravnem l. prirastlo 9, izplačan 1, Koncem l. 1904. 47; odpovedano: 1.

Denarni promet: K 113.917-24.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h
Deleži	18	—	Deleži	2	—
Hran. vl. s kap. obr.	29 389	88	Vzdig. hranil. vloge	25 117	39
Vrnjena posojila . .	4 185	—	Dana posojila . . .	6 875	—
Tekoči računi . . .	20 001	94	Tekoči računi . . .	21 354	94
Obresti tek. računa	2 797	44	Obr. hran. vlog izpl.	287	91
Plačane obr. od pos.	496	37	Obr. pos. povrnjene	2 655	—
Upr. in urad. prisp.	34	38	Obr. pos. povrnjene	4	78
Pristopnine	9	—	Upr. in urad. stroški	45	56
Vrnjeni urad. stroški	13	30	Ren. dav. in neposr.		
Gotovina začet. leta	590	27	pristojbina	39	08
			Gotov. 31. dec. 1904.	1 153	92
	57.535	58		57.535	58

Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Posojila	9 895	—	Deleži	94	—
Tekoči računi . . .	60 716	71	Hranilne vloge s ka-		
Inventar premični .	157	47	pitaliz. obrestmi .	71.404	78
Vrednost kolekov .	4	25	Predplač. obr. posojil	29	70
Gotov. 31. dec. 1904	1.153	92	Rez. zaklad z obresti	111	11
			Čisti dobiček . . .	287	76
	71.927	35		71.927	35

Hranilnica in posojilnica v Št. Petru (Notranjsko),

registrovana zadruga z neomejeno zavezo, za deseto upravno leto 1904.

Člani: stanje začetkom leta 385, v upravnem letu prirastlo 28, odpadlo 15, koncem leta 398.

Deleži: stanje začetkom leta 385, v upravnem letu prirastlo 28, odpadlo 15, koncem leta 398, odpovedano: 0.

Denarni promet: K 561.594-62.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h
Deleži	56	—	Deleži	30	—
Hran. vloge s kapit. obrestmi	137.763	35	Vzdig. hran. vloge .	112 286	22
Vrnjena posojila . .	71.808	—	Dana posojila . . .	36 050	—
Tekoči račun s zvezo	50.719	02	Tekoči račun s zvezo	115.070	56
Inventar premični .	10	—	Inventar premični .	603	98
Obresti tek. računa	4.770	56	Inventar nepremični	500	—
Plač. obr. od posojil	8.607	53	Obr. hr. vl. izplačane	1 087	99
Upr. in urad. prisp.	84	60	Obr. hr. vl. kapitaliz.	11.984	91
Pristopnine	28	—	Obr. pos. povrnjene	54	17
Najemščina hiše . .	1 243	—	Upr. in urad. stroški	910	49
Got. začetkom l. 1904	6 438	37	Rent. d. in nep. prist.	178	70
			Delnici pri „Union“	1.000	—
			Davki in oskrb. hiše	309	17
			Gotov. 31. dec. 1904.	1 462	24
	281.528	43		281.528	43

Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Posojila	166 736	76	Deleži	796	—
Tekoči račun s zvezo	111 088	19	Hran. vloge s kapit.		
Inventar premični .	692	08	obrestmi	313 169	26
Inventar nepremični	31 048	52	Predpl. obr. posojil	335	69
Zaostale obr. posojil	6.341	63	Rez. zaklad z obr. .	5 334	—
Delež pri „Zadružni zvezi“	1 000	—	Čisti dobiček . . .	734	47
Delnici pri „Union“	1.000	—			
Delež „Zadr. tisk.“	1.000	—			
Gotov. 31. dec. 1904	1 462	24			
	320 369	42		320.369	42

Mlekarska zadruga v Sorici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo za peto upravno leto 1904.

Člani: začetkom leta 1904. 33, v upravnem letu pristopil 1, izstopil 1, koncem leta 33, z vplačanimi deleži v znesku K 486—; odpovedano 1.

Denarni promet: K 18.221-96.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h
Blagaj. preos. l 1903	12	02	Izplačani deleži . .	6	—
Vplačani deleži . .	18	—	Izdatki za blago . .	6 272	64
Pristopnine	6	—	Voznina	317	32
Prejemki za blago .	7.948	23	Inventar premični .	13	40
Vrnen naložen denar	1.000	—	Hišni najemn. davek	18	32
Kazni vsled pokvarjenega mleka	70	—	Upravni stroški . .	1 282	63
Najemšina od sob in zemljišča	112	40	Obresti izposojil .	205	—
			Delež pri Zadr. zvezi	20	—
			Naložen denar . . .	920	—
			Got. koncem l. 1904	111	34
	9 166	65		9 166	65

Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Vrednost blaga . .	185	—	Deleži	486	—
Ter na blagu pri zad	110	—	Izposojila	2 900	—
Ter na blagu pri nez	492	90	Dolg na blagu zadr.	1.102	83
Inventar nepremični	2 590	48	Dolg na blagu nezadr.	71	—
Inventar premični .	1 246	06	Rezervni zaklad . .	1.176	88
Naložen denar . . .	920	—	Čisti dobiček . . .	19	63
Obresti od tega . .	16	56			
Delež pri posojil . .	4	—			
Delež pri Zadr. zvezi	20	—			
Predp. obr. od izpos.	60	—			
Got. koncem l. 1904	111	34			
	5 756	34		5.756	34

Krščansko gospodarsko društvo v Idriji,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za šesto upravno leto 1904.

Člani: začetkom leta 1904 457, v upravnem letu pristopilo 62, izstopilo 16, koncem leta 503, z vplačanimi deleži v znesku K 17.816.—; odpovedano 24.

Denarni promet: K 220.397.79.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Blag. preost. l. 1903	873	91	Izplačani deleži . .	706	—	Vrednost blaga . .	23 286	82	Deleži	17 816	—
Vplačani deleži . .	1 744	—	Izdatki za blago . .	85 071	77	Vred. prem. invent.	2 857	04	Rezervni zaklad . .	4 963	32
Pristopnine	124	—	Voznina	3 984	86	V Ljudski hranil. v			4% obr. od tega . .	198	53
Prejemki za blago . .	100.107	53	Užitnina	2 438	73	Idriji nal. denar . .	3.845	12	Čisti dobiček . . .	8 638	07
Iz Ljudske hran. v			Inventar premični . .	127	—	Obr. od nal. denarja	123	85			
Idriji vzdig. nalož.			Davki	1.264	54	Deleža pri Zadr. in					
denar	8 000	—	Neposredna pristojb.	6	20	Gosp. zv. v Ljub	220	—			
			Upravni stroški . .			Got. koncem l. 1904	1.301	09			
			Za tlak in drugo po-	2 447	28						
			pravilo v prodajal.	216	89						
			Del. „Z. zv.“ v Ljub.	20	—						
			Obresti deležev . .	696	86						
			V Ljudsko hranil. v								
			Idriji nal. denar . .	6.500	—						
			Dividenda za l. 1903	6 013	20						
			Razni stroški . . .	55	02						
			Gotov. 31. dec. 1903	1.301	09						
	110.849	44		110 849	44		31 615	92		31 615	92

I. Tržiško delavsko konsumno društvo,

registrovana zadruga z omejeno zavezo za šesto upravno leto 1904.

Člani: začetkom leta 90, v upravnem letu prirastlo 8, odpadlo 6; koncem leta 92 z vplačanimi deleži v znesku K 760.—; odpovedano: 1.

Denarni promet: K 54.460.66.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Blag. preost. l. 1903	1.105	—	Izplačani deleži . .	70	—	Vrednost blaga . .	3.274	69	Deleži	760	—
Vplačani deleži . .	68	50	Vrnjena izposojila . .	1.400	—	Terjatve na blagu			Izposojila	600	—
Pristopnine	8	—	Izdatki za blago . .	22.432	41	pri nadružnikih . .	1 553	01	Dolg na blagu nezad.	3.546	90
Izposojila	1.400	—	Voznina	471	91	Vred. premič. inven.	511	84	Dolg na obr. od izp.	3	66
Prejemki za blago . .	24.956	07	Užitnina	714	21	Delež pri Gosp. zv.	40	—	Rezervni zaklad. 4%	918	17
Povrnjena predplača	10	—	Inventar premični . .	89	29	„ Zadr. zv.	20	—	Čisti dobiček . . .	205	29
			Pridobinski davek . .	6	28	Got. koncem l. 1904	634	48			
			Neposredna pristojb.	9	73						
			Upravni stroški . .	1.388	05						
			Obresti izposojil. .	30	40						
			Delež pri „Gosp. zv.“	40	—						
			Pristopnina k Zvezi	1	—						
			Izp. div. za l. 1903	259	81						
			Got. konec l. 1904	634	48						
	27 547	57		27 547	57		6 034	02		6.034	02

Sodarska zadruga na Češnjici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, za tretje upravno leto 1904.

Člani: začetkom l. 1904 55, pristopilo 20, izstopilo 0, koncem l. 75 z vplačanimi deleži v znesku K 3.175.—; odpovedano: 0.

Denarni promet: K 94.897.60.

Prejemki (Debet)	K	h	Izdatki (Kredit)	K	h	Imetje (Aktiva)	K	h	Dolgovi (Pasiva)	K	h
Blag. preost. l. 1903	960	33	Vrnjena izposojila . .	7.969	60	Vrednost blaga . .	642	60	Deleži	3.175	—
Vplačani deleži . .	990	—	Izdatki za blago . .	33 582	42	Terj. na blagu zadr.	567	94	Izposojila	1.000	—
Pristopnine	20	—	Voznina	2.241	90	„ „ nez.	3 795	78	Dolg na blagu nez.	29	20
Izposojila	3.771	48	Inventar premični . .	84	10	Vred. neprem. inven.	3.000	—	Posojilo c. kr. trgov.		
Prejemki za blago . .	36.666	—	Zemljiški davek . .	22	48	„ premič. „	374	49	ministerstva . . .	5.000	—
Prehodni	582	12	Neposredna pristojb.	1	30	„ skladišča . . .	563	32	Rezervni zaklad, 4%	1.232	62
Povr. voznina	29	81	Upravni stroški . .	2.197	19	Delež pri Zadr. zvezi	200	—	Čisti dobiček . . .	713	19
Posojilo c. kr. trgov.			Obresti izposojil. .	196	75	Vrednost smrek . .	864	—			
ministerstva	5 000	—	Prehodni	582	12	Got. koncem l. 1904	1.141	88			
			Gotov. konec l. 1903	1.141	88						
	48 019	74		48 019	74		11.150	01		11 150	01

VABILO

na

OBČNI ZBOR

mlekarske zadruga v Cirknici,
registrirane zadruga z omejeno zavezo,

kateri se bode vršil dne 19. svečana 1905 ob 4. uri popoldne v prostorih hranilnice in posojilnice v Cirknici.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka za l. 1904.
3. Volitev načelstva.
4. Volitev nadzorstva.
5. Poročilo o izvršeni reviziji.
6. Slučajnosti.

odbor.

VABILO

na

V. redni občni zbor

„Posojilnice za slovenjegraški okraj v St. Ilju p. T.
registrirane zadruga z neomejeno zavezo“,

kateri se bode vršil v ponedeljek dne 27. februarja 1905
ob 2. uri popoldne v posojilniškem prostoru.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje računskega zaključka leta 1904.
3. Slučajnosti.

Načelstvo.

GOSPODARSKO BERILO.

Vinoreja in kletarstvo.

Spremembe v belem vinu pri pretakanju
in prevažanju.

Vsak vinogradnik je že opazil, da so z belim vinom vedno večje sitnosti nego z rdečim. Rdeče, zlasti črno vino, se rajši čisti, in ko se včisti, je tudi bolj stanovitno od belega. Že očiščeno črno ali rdeče vino, se zopet skali le, ako je bilo slabo shranjeno, če se je z njim pozneje slabo ravnalo ali pa, če je prišlo že v mošt mnogo gnilega grozdja.

Da se črno ali rdeče vino bolje čisti in da ostane stanovitnejše, vpliva njega polnost t. j. moč ter obila čreslena kislina. Pri belem vinu pa igra glavno vlogo glede hitre in stanovitne čistosti — alkohol. Čim več alkohola ima toraj vino, tem hitrejša in boljše se očisti.

Zato je pa pri saditvi novih trt gledati na to, da se pomnože kolikor možno le take vrste trt, ki dajejo močnejša vina, ki pa poleg tega tudi obilno rode. —

Če ravno je bilo belo vino tako skrbno spravljeno, se vendar pri pretakanju, bodisi da se je to izvršilo z namenom, da se loči od drož, ali pa pri polnjenju pred razpošiljanjem, se v barvi več ali manj spremeni in kolikortoliko tudi v okusu. Sprememba barve je nekaj naravnega. To se pripeti pri vsakem belem vinu, ko pride z zrakom v dotiko, da nategne namreč nekoliko rumenkaste barve. Neprijetno je pa, če popolnoma spremeni prvotni okus.

Da se to ne zgodi, skrbeti je treba to že pri polnjenju v nove, čiste sode. To pa je mogoče preprečiti edino le z žveplanjem. Žveplo pomori namreč vse kálnost poizročujoče snovi, ki se potem kmalu sesedejo v podobi gošče na dno.

Žveplanje ima le tedaj dober uspeh, če žveplena sokislina (žvepleni dim), dobro prešine pretočeno vino.

Zato se mora sod napolniti z žveplanim dimom, še preden se vliva vino v sod. S tem, da pada vino skozi lijak z visocega, se med padanjem v notranjem razprši in se tako nasiti žveplene sokislina.

Če je sod velik, n. pr. 5—6 veder, se mora žveplanje, ko je dotični sod že do ali čez polovico poln, zopet zažgati, ker med tem časom uide mnogo prvotnega dima, na kar se sod, kakor popred, doliva, dokler je poln. Večje sode je treba celo 3 do 4krat zažveplati.

Za vsakih 5 veder se vzame en kos, na približno 15—20 cm dolgem popirju ali platnu nalepljenega žvepla. Če se pa dvakrat žveplja, se tak kos razreže na 2 ali 4 dele, ter se zažge vsakokrat po en košček.

Pri žveplanju je strogo na to gledati, da žveplo ne kaplja v sod v vino. Zato naj se pri taki manipulaciji posluži posebnih žveplalnic, pri katerih gori žveplo zunaj soda ter gre dim skozi posebno cev v sod. Take žveplalnice stanejo, če so iz pleha 2 do 3 krone, bakrene pa 4 do 6 kron. Pri pretakanju belega vina naj se toraj sodi v vsakem slučaju nekoliko zažveplajo. Iz gnilega grozdja napravljeno vino pa se mora prav močno zažveplati.

Sicer se pa tudi rdeča vina žveplajo, le preveč se jih ne sme, ker zgube na barvi. Žveplena sokislina razje namreč rdeče barvilo. Če se pa rdeče vino le noče očistiti ter postane kalno, kakor hitro stoji le nekaj časa na prostem, potem ga je treba prav močno zažveplati, in če je zgubilo mnogo barve, se ga čisti še z želatino, ki tudi vzame vinu mnogo barve, ter se je potem, ko se je očistilo, še enkrat pretoči v snažen sod, ter zmeša s temnordečim vinom, naj-

bolje s takim, ki ima ali mnogo kisline ali ki je trpko.

Če se vina sedaj v tem času v sodih kale, naj to nikogar ne moti in straši, ker to se več ali manje pripeti pri vsakem vinu, če je v sodu dalje časa mrzloti izpostavljeno; posebno se to kaj rado dogaja v prav slabih mrzlih zidanicah. Ko postane gorkejša, se tako skaljeno vino samoobsebi očisti in ne zgubi nič na prvotnem okusu, izvzemši če ni zmrznilo. Zato pa ne priporočamo prevažati vina v jako mrzlem času.

X.

Sadjereja.

Trebljenje sadnega drevja po zimi.

Marsikrat se sliši tožba kmetov, kako radi da bi svoje sadno drevje bolj oskrbovali in snažili, ali vsled preobilnega dela in pomanjkanja delavcev jim vse to v spomladi ni mogoče. Radi verjamemo to, radi tega pa želimo v naslednjem nekoliko nasvetovati, kako da naj bi kmet nekaj tega važnega dela že po zimi opravil.

Kadar je po zimi bolj mehko vreme in sneg že od drevja odpadel, je mogoče, svoj vrt najprej dobro pregledati. Bistro oko bode kmalu pokazalo tudi kaj dela. Sicer se vrtnarskega dela sedaj še ne lotimo kar od kraja, to bi bilo v marsičem za drevje samo še prezgodaj, vendar pa z lahkoto opravimo še marsikaj, kar bi sicer morali v spomladi storiti.

Tu vidimo debelo vejo po snegu od debla odcepljeno. Kaj treba družega, nego vejo, ako se še kaj drži debla, previdno odžagati in odpraviti. Kolikor je mraz drevesu škodoval, to je bilo že storjeno. K večjemu, ako okoli rane obvežemo kakšnih obvez, več sedaj tukaj za drevo storiti ne moremo. Mazila se ob zimskem času ne primejo, zato pa se takrat tudi ne priporočajo.

Drugje je žalibog drevo do cela razklano. Kaj čemo ž njim družega, nego odpraviti in z novim nadomestiti. Saditi sedaj seveda ne moremo, pač pa v ta namen že večino dela opraviti. Pokončano drevo izkopati, ga porabiti za kurjavo, ob enem pa na onem mestu skopati jamo, da se v spomladi lahko kar vsadi drugo drevo. Zadnje delo je hitro storjeno, da ga bomo med drugim v spomladi lahko opravili.

Važno čez vse je sedaj tudi pregledati, ali in koliko nam je na mladem drevju divjačina škodovala? Ako je škoda znatna, da jo je vredno naznaniti oblasti, treba to takoj storiti in sicer vsaj 14 dni zatem, ko se je škoda opazila. Ako se to odlaga, da so rane že vse rujave, nima naznanilo več uspeha, pač pa je to znamenje za kmeta, da je on za svoje sadno drevje kaj malomaren. On mora namreč še več storiti! Kakor hitro škodo opazi, velja mu jo

kolikor mogoče popraviti. To se zgodi s tem, da se rane osnažijo, zamažejo z cepilnim mazilom ali vsaj z ilovico, apnom in kravjekom, na kar se s cunjami obvežejo. Tako okovarjeno vsaj od mraza ne bode veliko trpelo, da lažje počaka spomladi, kadar se bode še bolj okovarilo.

Seveda še je več dela na vrtu, ki se lahko stori po zimi. Drobni divji poganjki, mladice, silijo v drevje tako, da se jih časih kar braniti ne moremo. Ker se ž njih odrezanjem ne napravi velikih ran, jih lahko že po zimi odpravimo, zlasti ako imamo za to delo še primerno orodje, da jih gladko odrežemo; enako brez greha lahko odrežemo sedaj vse suhe veje, katerih je tudi vsako leto dosti na drevju.

Najbolj hvaležno delo pa bi si kmet izbral, ko bi se sedaj lotil in mah z drevja odpravljal. To se najlažje zgodi z nalašč za to narejenim stružcem. S tem bi zlezal na drevo in snažil, toda ne pregloboko, da se drevje ne rani. Kmalo bi bilo tako oskubeno drevo vse pomlajeno, kakor obrito.

Vendar, kakor rečeno, paziti mora kmet pri tem delu vselej, da drevo z orodjem, kakor tudi z nogami ali kako drugače ne rani. Tega se mu je vsikdar treba varovati, ker za temi ranami se vgnezdijo rade bolezni na drevo. Toraj se mora vsled tega večje trebljenje drevja odložiti na spomlad, kadar je drevje manj občutno, pa se ob enem rane lahko zamažejo.

Splošno.

Misli o varčnosti.

Ali se še spominjate povesti, ki ste jo nemara brali svoje dni v berilu ljudske šole?

„Nekaj pogorelcev je hodilo okrog nabirat milih darov. Pridejo tudi h kmetu, ki je bil na glasu, da je zelo premožen. Dobijo ga na dvorišču, ko je ravno kregal hlapce, ki so pustili čez noč nekaj vrvi ležati zunaj na dežju, mesto da bi jih bili spravili pod streho. — „Tukaj že ne dobimo veliko“ — so dejali pogorelci med seboj. Kako se pa začudijo, ko dobi vsaki bogato darilo in jim gospodar obljubi po vrhu, da jim pripelje tudi še lesa in živeža. Pogorelci se gorko zahvalijo za to veledušnost, opomnijo pa, da so jim bile njegove stroge besede proti hlapcem precej omajale pogum.

„Priatelji moji!“ povzame nato gospodar, „ravno vsled tega, da sem bil tudi v malem varčen in natančen, sem v stanu, da morem v nekoliko prispevati in olajševati bedo nesrečnih svojih sobratov“.

Da, kmet mora biti tudi dandanes varčen in natančen v vsakem oziru, ako hoče shajati. Kmečko dvorišče je v marsičem dobra fotografija gospodarjeva — je dvorišče v neredu, na vseh oglih vse razmetano in nastlano, potem vemo, koliko je ura bila.

Če stoje vozovi, plugi ali celo dragi stroji cele tedne zunaj pod milim nebom, potem lahko sklepamo, da je temu gospodarju marsikaj drugega mnogo bolj pri srcu nego gospodarstvo. Takega kmeta dobiš mnogo preje pri vinu in kvartah nego tam, kjer je njegovo mesto — v gospodarstvu. Kako trpijo na pr. vozovi v svojih lesenih, pa tudi železnih delih, ako stoje cele tedne na prostem! Oni gospodarji, ki se hočejo izogniti nepotrebnih poprav, imajo navado, da namažejo jeseni pluge in vozove s karbolinejem ali s kako ceno barvo, ker postane po nji les bolj trpežen. Popravljat dajo orodje takoj jeseni po končanem delu, ker imajo v tem času kovači in kolarji menj posla. Skrben gospodar ima večino svojega orodja v posebni shrambi (magazinu ali šupi). Če teh ni, naj se napravi vsaj nekoliko nadstrešja iz desak, da se obvaruje orodje pred dežjem in snegom; zato se kmalu dobi pripraven kot na dvorišču. Važna reč je tudi mazanje železnih delov pri drevesih, orodji itd. z mastjo in mazanje ležišč pri mlatilnicah in slamo-reznicah ter vrtilih (gepeljnih), še bolj pri kosilnih in sejalnih strojih. Poznamo mnogo pridnih gospodarjev, ki se pri tem prav nič ne zaneso na svoje otroke in posle, ampak imajo povsodi svoje oči zraven. Pregovor „dobra mažnja, lahka vožnja“ velja posebno pri strojih. Koliko strojev se pokvari, ker se preveč segrejejo v ležiščih in obdrgnejo.

Vsako leto pred zimo je treba dobro pregledati streho hiše in drugih gospodarskih poslopij. Z nekaj krajcarji se da tu mnogokrat popraviti škoda, ki bi pozneje požrla veliko goldinarjev. Saj je „streha temelj hiše“, kot so časih rekli. Če se vsaj streha pri hiši hrani v dobrem stanju, potem se vsaj najhujše odvrne od nje.

Praktični kmetovalec.

Ljudske visoke šole na Danskem.

Po celem svetu se govori in piše o povzdigi kmetijstva na Danskem. Iz vsega pa, kar slišimo o danskem kmetu, odseva neka posebna izobrazba cellega ljudstva. Zato nas mora zanimati, da slišimo nekoliko tudi o tem, kako si dansko ljudstvo pridobiva ono visoko splošno omiko.

Zgodovina danskih visokih šol za ljudstvo je v ozki zvezi z imeni Grundtvig in Kristen Kold. Prvi je bil mož, ki je na podlagi teoretičnega premišljevanja zamislil način ljudskih visokih šol, drugi pa je bil mož dejanja, ki je Grundtvigovo misel oživil in vpeljal na Danskem.

Ljudska visoka šola temelji na misli, da je prehodna doba v človeškem življenju, ko človek ni več otrok, odrasel pa še tudi ne, najbolj neprimeren čas za poduk. Najugodnejši čas v ta namen so leta od 18. do 25. leta.

Tej skušnji radi pritrdimo. Saj nas uči mnogo

zgledov, kako so postali slabi učenci na srednjih šolah najboljši slušatelji na visoki šoli, iz katerih so v praktičnem življenju postali vredni in delavni možje; čas ko mlado vino vre, je namreč zelo malo pripraven, da bi hoteli že sedaj učistiti vino z raznimi čistili.

Prva taka ljudska visoka šola je nastala l. 1844. v Redingu. Danes štejeemo takih visokih šol 98 (reci devedeset in osem). Vse so zasebna podjetja in torej odvisna od proste volje učencev in od privlačne sile svoje lastne vrlosti. Po navadi ni poduk celoleten, ampak napravljajo se tečaji, ki trajajo za moške 5 do 6 mesecev po zimi, za ženske pa 3 mesece po leti.

Posamezni zavodi so samo za moško, drugi samo za ženski, tretji zopet za oba spola. Obisk je zelo različen na raznih zavodih, ki štejejo od 12 do 200 učencev na pol leta. V šolskem letu 1898./99. je obiskovalo visoko šolo vsega skupaj 3491 mladih mož in 2646 deklet. Od teh je bilo 76 starih pod 16 let, 480 starih 16 do 18 let. Bilo je 3313 kmečkih sinov in hčera, 980 obrtniških, 362 trgovskih itd. in le 341 meščanskih sinov in hčera.

Poduk na teh visokih šolah je po veliki večini splošno izobraznega značaja, strokovni poduk, posebno kmetijski se šele naslanja na visoko šolo.

Živahno združno in društveno življenje mora malemu in srednjemu posestniku podajati ono strokovno znanje, ki ga potrebuje za izvrševanje svojega poklica. Možak pa, ki si je z obiskom ljudskega vseučilišča razširil obzorje, ki je na teh šolah videl in slišal, koliko se je še treba naučiti in znati, ta bo pozdravljal razna bodrila in opomine kmetijskih društev z veliko bolj na široko odprtim srcem in jasno glavo, nego nerazumen bosopetnik in se bo z veseljem lotil onega, kar mu more koristiti in mu pomagati v gospodarstvu naprej. Zdravo in vspešno združno življenje more vskliti samo ondi, kjer imamo na razpolago posestnike z nekoliko razbistreno glavico, ki so prišli do živega prepričanja, da samo edinost kmetov in pa pravilno in razumno vodstvo zadrug more prinesiti v resnici tudi oni dobiček in korist, ki ga hrani združništvo v svojem jedru. Z ustanovitvijo zadrug se delo šele prične, mnogi pa mislijo, da je s tem večina že izvršena. Tako je ljudska visoka šola izvrstna pripravnica za združno življenje in odtod si tudi lahko razlagamo silno razvito, cvetoče združništvo, kakoršno imajo na Danskem dandanes. Posnemajmo jih!

Y.

Dr. Körber in gospodarstvo.

Dr. Körber je šel.

Ni naš namen in tudi ne naša naloga naštevati čine, ki spadajo v zgodovino njegovega političnega delovanja, silijo pa nas izgledi — koje nam dajejo

malo ne vsi avstrijski gospodarski in še posebno kmetijski listi — na čelu jim „Dunajske kmetijske novine“, da se bavimo kot gospodarski list z bivšim ministerskim predsednikom z ozirom na gospodarstvo.

V navedenih novinah čitamo:

Naj bi ne bil slab znak, če se mora reči, da je zgubila c. kr. vlada v kritičnem trenutku — svojo glavo, ker to se je res zgodilo pri odstopu predsednika ministerstva, ki je pa sicer ostalo na krmilu.

Njegov odstop izvršil se je nepričakovano naglo, skoraj na nek humorističen način.

Če pregledamo dobo njegovega petletnega vladanja, lahko rečemo, da še nismo imeli mnogo takih ministerskih predsednikov; skoraj bi se mu posrečilo, spraviti parlament do gospodarskega dela, nesrečni moment prenačenja podrl mu je vse vspehe.

Dr. Körber si je stavil nalogo, Avstrijo gospodarski ozdraviti; v tem stremljenju zrastle je sam sebi čez glavo.

V prvi vrsti je kazal svojo naklonjenost industriji in je storila zveza avstrijskih industrijalcev pač le svojo nalogo, da se mu je po odstopu za naklonjenost zahvalila.

Spoznal in pa cenil je pa tudi pomen kmetijstva — in gotovo je bil on prvi ministerski predsednik, ki je kot tak javno izrekel, da sta kmetovalstvo in industrija enakopravna.

Pri nastopu predsedništva bilo je dr. Körberju kmetijstvo rayno tako tuje, kakor premnogim drugim ministrom, ni ga poznal; a prišel je do spoznanja, da sta najvažnejša stanova države jeden na drugega navezana in temu spoznanju se imamo zahvaliti, da je prejelo kmetijstvo od vlade nekaj betvic, in bi najbrž prejelo več, če bi ne bil pri nas vpliv kapitalizma tako velik in kmetijstvu tako nasproten.

Seveda ne smemo teh betvic preveč pa tudi ne premalo ceniti.

Dr. Körber priznal je tudi, da na čelu poljedeljskega ministerstva navadno niso bili pravi poljedeljski ministri, kmetijstvo toraj v vladi skoraj ni bilo zastopano, — pozval je toraj za poljedeljskega ministra moža, ki je kmetijstvu všeč.

Pri neki priliki izrazil se je dr. Körber: „Avstrijski kmet ne sme ubožati, kmetovalcu morajo biti odprta vsaka vrata.“

Vsakega zastopnika kmetijstva je vsikdar rad sprejel.

Da se je dobilo kot prvo odpomoč pri pomanjkanju krme vsled ilirske suše tistih 500000 kron in da kmetovalcem v bednih krajih za dovoz krmil ni treba plačevati tovarnine, je Körberjevo delo.

Bedni kmetovalci na Kranjskem do zdaj sicer niso nič dobili — no — tega ne pišemo na rovaš Körberja — ker so se vzroki rodili na Kranjskem samem.

Usiljuje pa se nam samo od sebe vprašanje, zakaj je Körber tako naglo pobral svoja kopita? Znano je, da ga je strmoglavila nesrečna njegova zahteva, vsled koje bi se smelo za pripomoč bednih dovoliti tistih 15 milijonov kron — kmetijstvu naklonjeni poslanci, med temi tudi naši slovenski poslanci, zahtevali so v očigled velikanske bede celo nekaj več — le tedaj, če se dovoli ob enem tudi za druge namene mnogo večje svote.

Tej Körberjevi zahtevi čudil se je vsakdo, ki ga je poznal in najbolj njegovi ožji pristaši.

Zdi se nam, da so ga prisilile potrebe militarizma; militarizem pojel je že mnogo milijonov, ki še niti dovoljeni niso bili, — in zahteval še je nadaljne milijone; blagajne so bile pa prazne, državni zbor ni delal — na goli § 14 pa denarni mogotci nič ne dajo.

V tem, res jako neprijetnem položaju zapustila je Körberja vsa politiška bistrournost, — stopil je pred državni zbor s zahtevo — in pal.

No — in sedaj imamo novega ministerskega predsednika.

Ker so ga kmetijstvu sovražni listi čudno prijazno pozdravljali, — kmetovalci nimajo vzroka, izražati posebnega veselja; — a tudi novega ministerskega predsednika mora organizacija kmetijstva privedi do pravega spoznanja o pomenu kmetijstva.

Kmetovalci naj spopolnujejo svojo organizacijo in tako pomnožujejo svojo moč, in ne bo se jim treba nikogar bati.

Gospodarske drobtine.

Osoljena voda na opeklino.

Večkrat se prigodi, da se v kuhinji od kropla kdo opeče. V naglici si ljudje ne vedo kaj pomagati. V tej sili ni treba nič drugega, nego vlti v posodo nekaj mrzle vode, jo močno osoliti in opečeno roko vanjo držati. Ako pa je opekline na licu ali drugje na telesu, velja namakati debelo cunjo v solnato vodo in to na opeklino držati. Seveda, kadar se le ta segreje, da je treba jo zopet namočiti in stem tudi shladiti.

Prezimovanje zelenih rastlin.

Rastline kakor mirta, bršljan, ankuba, oleander in druge shranijo se po zimi navadno v bolj temnih prostorih. V lepem vremenu treba jih prenesti na svetlo, pa skrbno jih pregledati. Treba jim je zaliti, nalomnjene veje odrezati in ovenelo listje odstraniti. Nato je treba vso listje očistiti prahu, kakor tudi prostor kjer so se shranile, predno se denejo zopet nazaj. To delo je treba večkrat po zimi ponoviti, vselej pa le ob lepem vremenu.

Drevesno gobo, kako jo zatirati?

Znano je marsikomu, kako brzo uničuje goba les pri stavbah, pódih, posebno še na vlažnih krajih. Da se goba uničuje, svetuje se več sredstev. 1. Velja jo namakati z vodo, v katerej smo razstopili soli, s tem ji zabranimo rast. 2. Še boljše pa je voda, v katerej smo razstopili zelenega vitrijola. 3. Karbolova kislina uniči gobo kaj naglo. 4. V novejšji dóbi rabi se proti gobi najbolj karbolinej in pa petrolej. Po tem mazilu postane gobavo mesto na lesu črno, nakar se ostrže in še enkrat namaže.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 1.: (Gospa I. H. na Gor. P.) Se li pokrijejo stroški in dá kakšen dohodek, če se valijo piščanci na valilni stroj? Kje bi se moglo to naučiti in kje se dobi stroj?

Pripoveduje se, da se od 100 jajec izredi kakšnih 20 piščanc — je li to res?

Odgovor 1.: Odgovarjamo Vam na ta vprašanja, v kolikor nam je stvar znana:

Stroj za valjenje, če je dober, se vlegne dobro izplačati le v obližji večjih mest, kjer se po zimi mladi piščanci dobro plačujejo. Stroj ima ravno namen nadomeščati naravno valitev, ki je nemogoča po zimi. Seveda mora biti stroj dober in stane najmanj 100 K za valjenje in približno toliko tudi priprava za vzgajanje mladih živali. Stvar sama na sebi ravno ni taka umetnost, toda znati je pa le treba in videti preje, ali pa dobro pretuhtati kako knjižico o tem. Največ je uspeh odvisen od zdravih, frišnih in oplojenih jajec, če bi imeli jajca drugodi kupovati, raje pustite vse. Ko se nekoliko človek privadi temu poslu, ima seveda več uspeha, nego prve krat, 70 do 90 od sto ni nobena posebnost, kot zatrjuje gospod Puc, tapetnik v Ljubljani, Dunajska cesta, nasproti hotela Evrope. Tudi gd. J. Traun, posestnik na Glincah pri Ljubljani — se peča ravno sedaj s to rečjo.

Kar pa zadeva vzrejo izvaljenih piščet, je to lahka stvar, glavna reč je le vedna snaga in suhota, prava piča o pravem času in prava gorkota. Nek gd. P. nam zatrjuje, da je izmed 100 izvaljenih piščancev zgubil samo 2—3 pri vzreji.

Mislimo, da smo Vam stvar po svoji vesti dovolj široko označili. Aparate prodaja G. Mücke, Dunaj, Neubaugürtel, Erzeuger der Austria Brutapparate.

Še boljše izdeluje po naših mislih neka družba v Berlinu, dotični aparat se greje s tako zvanim termoformom, in se je o tem že v našem listu pisalo.

Razglas.

Osemtedenski mlekarski tečaj

priredi c. kr. kmetijska družba kranjska dogovorno s kranjskim deželnim odborom v Logatcu, in sicer od dne 26. februvarja do 22. aprila t. l.

Tečaj bo teoretično-praktičen ter se bo poleg spoznavanja in preiskovanja mleka poučevalo poglavitno o izdelovanju presnega masla in sira.

V tečaj se sprejme 12 udeležencev, ki dobe brezplačno stanovanje. Pouk bo brezplačen. Hrano si mora vsak udeleženec sam priskrbeti. Nekterim nepremožnim

udeležencem bo mogoče dati podpore 50 do 60 K za ves tečaj.

Prošnje za sprejem je poslati

do 20. februvarja t. l.

na podpisani odbor. Prednost za sprejem bodo imeli tisti, ki so že v kaki mlekarni delali, oziroma tisti, ki jih pošljejo učiti mlekarske zadruge.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V Ljubljani, 31. januarja 1905.

(Opozorjamo na ta razglas posebno vse mlekarske zadruge, ki nam naj poročajo, če se je prosilo za sprejem takega udeleženca.)

Take table preskrbi zadrugam „Zadružna zveza“.

Baderna (v Istri), gospodarsko društvo, ima v svoji zadružni kleti 4000 hl črnega in 500 hl belega vina.

Kdor hoče kupiti izborna istrska kapljica po zmernih cenah, jo dobi zanesljivo pri gospodarskem društvu v Baderni.

Priporočila se: Vzajemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbam zvonov.
Edini domači zavod te stroke: Ljubljana, Medjatova hiša.

Zajamčeno pristno vino ima v zalogi Kmetijsko društvo v Vipavi veliko množino, katero prodaja za mašna vina belo od 40—50 kron 100 l postavljeno na postajo Postojna. Rudeče pa od 35—40 kron. Zadrugam in večjim odjemalcem oddaja vino po izjemnih znižanih cenah. V zalogi je tudi tropinsko žganje

Kmetovalci rešite svojo živino mehčine in krhkosti kosti,

kar je po mnenju živinozdravnikov neizogibno, ker ima letos krma premalo rudninskih snovi s tem, da ji redno privedate

Barthel-novo klajno apno.

Nekaj dek vsaki dan v preprečenje koristi več, kot ravno toliko kil, če se je bolezen že pojavila. Potrebuje se za pol leta za eno kravo 6—7 kg, za 1 svinjo 3—4 kg. Poduk o klajnem apnu in o boleznih zastoj.

Stroški mali!

Korist tisočkratna!

Svari se pred posnemanji pod imenom redilno apno, klajna koščena moka itd. Zahtevajte povsod izrecno samo-le kot najstarejše, najpriznanejše in najboljše

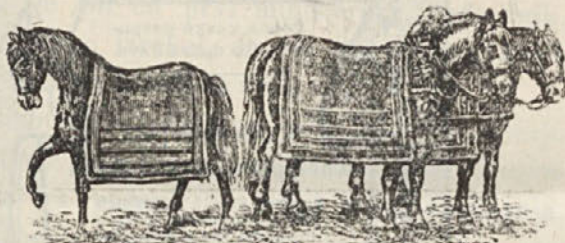
Barthel-novo klajno apno.

Dobi se pri

228 12—9

„Gospodarski zvezi“ v Ljubljani.

Združene tovarne za volnene izdelke prodajo letos spet samo po meni direktno konjerejcem približno 4000 takozvanih

vojaških konjskih odej.

Cena: 1 samo K 4.40 in par samo K 8.40 (6 parov poštne prosto.) Odeje — temnosive — so debele in trpežne ter grejejo kot kožuh, velikost 150/200 cm, toraj pokrijejo celega konja. — Razločno pisana naročila naj se pošiljajo na Steiner-jevo komisijsko trgovino združenih tovarn za odeje, Dunaj II., Taborstrasse 27. — Denar se pošlje v naprej, sicer se naročilo izpelje proti povzetju.

Za odeje, ki bi ne prijale, vrnem denar.

Velika ponaročila, tako od posestnikov Gebauer, Noisternig, Mallnitz, župnik Bardin, Lang, Rotter, Suchodoli itd. 229 12—7

50 kg smerekevega semena skupaj in tudi posamezne kg proda L. Ševar na Rakeku.

Lastni pridelek! Zeljno seme (kaps) zanesljivo kaljivo, edino pravega kašelskega zelja, ki naredi lepe, trde glave, ter rodi v vsaki zemlji. Prodaja dokler je kaj zaloge, navadno žlico (20 gr.) za 80 v, poštne prosto Ig. Mercina, posestnik in trgovec v Zg. Kašlju p. Zalog, Kranjsko. Pri manjših naročilih sprejemajo se tudi pisemske znamke. Na naročila brez denarja se ne ozira. 8—5

(Willkomm.)

235 4—1

Ta težki oves obrodi v vsaki zemlji, je najbolj rodovit in najprej dozori. Zraste visoko in daje prav dobro slamo za krmo, na njivi pa se ne vleže. Ker se ta oves na redko seje, zadostuje 50 kg za en oral. — Podpisano oskrbnništvo pošilja 25 kg za K 9—; 50 kg za K 17—; 100 kg za K 32— z vrečo vred. Uzorce po 5 kg pošilja s pošto franko proti K 3.20 predplačila

oskrbnništvo graščine Golič
pri konjicah (Gonobitz) Štajersko

Zadružna zveza

oskrbuje

== svojim zadrugam ==
vse tiskovine, blagajne itd.

Hočete dolgo živeti

in se veseliti dobrega zdravja? Da dosežete to, skrbite zato, da ohranite zdrav želodec in redno prebavljanje.

Vsakomur, kdor je želodec s težkimi, prevročimi ali premrzlimi jedili pokvaril ali prehladil, gotovo pomaga

GERMANOV ŽIVLJENJSKI CVET (ESENCA),

katerega z največim uspehom rabi pri pomanjkanju teka, slabosti želodca, napihnjenju, gorečici (zgagi), slabosti, glavobolu, omotici, krču, zaprtjem telesa, zlati žili. Po preobilih pojdinah, posebno pri mastnih in težko prebavljivih jedilih, ta cvet odstrani tiskanje in bolečine in zbuja tek, s čemur v visoki meri pomaga k ohranjenju telesa. Ker odstranjuje vse sprijene soke iz telesa, očisti kri, in ima tudi pred vsemi podobnimi pripomočki to prednost, da je čisto neškodljiv, če se tudi rabi dolga leta, ker je napravljen iz najfinjših, skrbno izbranih zelišč, ter ima prijeten, grenko-aromatičen okus, da ga morejo rabiti tudi občutljive osebe, otroci in žene.

Germanov življenjski cvet kot pravo ljudsko in domače sredstvo, naj ne manjka v nobeni hiši, ker dostikrat obvaruje pred hudo boleznijo, ko ni zdravniške pomoči blizu. Pri nakupu naj se vedno zahteva Germanov življenjski cvet iz lekarne „črni orol“ v Belovaru, ker so še sredstva z enakim imenom, a ne tako dobra. Za znamenje pristnosti mora vsaka steklenica, ki je v zelenem zavitku nositi polno ime trdke: **Lekarna „pri črnem orlu“ K. Germana v Belovaru** (Hrvaško), kamor je tudi pošiljati vsa poštna naročila. Cena steklenice K 1.40. po pošti vsaj dve steklenici. Za zavoj 40 vin. več, kot pošto povzete, ali se pošlje znesek prej. Naslovi morajo biti pisani razločno in natanko. Pojasnila, prospekti, navod o porabi zastoj.

Germanov življenjski cvet moram trpečemu človeštvu najtopleje priporočiti, ker sem se osebno, kakor pri mnogih občanah katerim sem ga priporočal, mogel prepričati, o izvrstnih uspehih. Edmund Medeotti, župnik v Trojstvu, Hrvaško.

Naznanjam Vam, da sem od raznih strani poskusil že mnogo sredstev, ali nobeno ni imelo zaželeni uspeh, kakor Germanov življenjski cvet. Andrej Žižek, Sv. Ana na Krembergu.

Pošljite mi zopet osem steklenic Germanovega življenjskega cveta, ki ga bom vsem bolehačim na želodec najtopleje priporočala. Jaz že okrevam. Apolonija Haberl v Semirjah, Štajersko.

225 26—8

Amerikanski motor na bencin

najsposobnejši motor za kmetijo in rokodelce, ker je jednostaven in zanesljiv ter malo stane, kar se pri nobenem drugem motorju ne doseže.

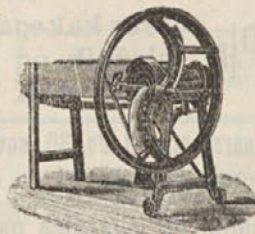
Več motorjev od nas že tekó pri poljedelcih, koji so

nam za iste prav hvaležni, ker z njim mlati, rezanco reže, drva žaga in sploh opravi vsako delo za majhen denar.

Najboljše poljedelske stroje, kakor:

mlatilnice, slamoreznice, gepeljne, čistilnice, mline in preše za sadje in grozdje itd.

Železo, traverze, železniške šine, cement, štorje za strop in vso potrebščino za stavbe, okov in orodje ter pozlačene nagrobne križe se dobé najceneje pri

224 x -13 Karol Kavšeka nasled.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zaloga poljedelj. strojev
Ljubljana, Dunajska cesta št. 16.

C. kr. priv.
pred ognjem in tatovi varne
blagajne
prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic
M. Adlersflügel
založnik Raiffeisnovih posojilnic
Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 13.
233 24-3

Globe mlekarske naprave
kakor tudi vse stroje in orodje za transport mleka, za delanje masla, sira itd. izborna napravljeno prodaja
Globe - separator - družba
Dunaj XVI/2
Neumayergasse Nr. 17.
Zahtevajte ilustrovane cenike.
Zastopniki se iščejo.
231 x -5

Popolne oprave za mlekarne na roko

227 24-3

Delniška družba Alfa-Separator

Zaloga za južne dežele:

== v Gradcu, Annenstrasse 26. ==

Prosim berite!

Prosim berite!

Radovoljno Vam potrdim, da so od Vaše cenjene tvrdke za našo mlekarno postavljeni stroji, in mlekarske oprave sploh najboljše kakovosti in nas v vsaki svrhi popolnoma zadovoljujejo. Z opravičenim ponosom se zato lahko sklicujete na tukajšno mlekarско opravo, katera se gotovo lahko prišteva k najmodernejšim delovršbam.

Spoštovanjem

Deželna mlekarina in šola za sirarstvo

v Kromerizu, Moravsko.

Kromeriz, dne 20. maja 1903.

Anton Liska, l. r. ravnatelj.

in na silo: Aparate in posode.

Najboljša in najsigurnejša

Stanje vlog 30. novembra 1904:
čez 10 milijonov kron

prilika
za štedenje!

Denarni promet 30. nov. 1904:
čez 42 milijonov kron

Ljudska posojilnica

preje: Gradišče štev. 1

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstropje

sprejema **hranilne vloge** vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kaknega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 kron čistih **4 K 50 h** na leto.

Stanje vlog 30. novembra 1904: K 10,586.128.71. — Denarni promet do 30. novembra 1904: 42,500.883.08.
Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1905.

234, x-3

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Jarc,
veleposestnik v Medvodah.

Dr. Andrej Karlin,
štolni kanonik v Ljubljani.

Frančišek Leskovic,
zasebnik in blag. ljud. pos.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Ljubljani.

Karol Pollak,
tovarnar in pos. v Ljubljani.

Odborniki:

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.
Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. Polju,

Gregor Šlibar,
župnik na Rudniku

Ivan Kregar,
svet. trg. in obrt. zbor. v Ljubljani.

Dr. Aleš Ušeničnik,
profesor bogoslovja v Ljubljani.

Gospodarska zveza

centrala za skupni nakup in prodajo v Ljubljani, Gradišče št. 1

(uhod: Kongresni trg št. 16)

preskrbuje za svoje člane

nakup vseh gospodarskih potrebščin, posebno pa umetnih gnojil: Tomaževe žlindre, kalijeve soli, solitra, superfosfatov itd., modre galice, žvepla, krme, koruzne moke, otrobov itd., semen, živine, strojev, orodja itd.;

nakup vseh gospodinjskih potrebščin;

prodajo vsakovrstnih kmetijskih pridelkov in izdelkov.

Zaloga Barthel-ovega klajnega apna, oddaja se od 5 kg. naprej.